

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Posudek na závěrečnou studentskou práci

Název práce: Populární kazatel muftí Ismá'íl Menk a analýza jeho diskurzu

Typ práce: bakalářská

Autor práce: Markéta Vrbová

Autor posudku: Mgr. Jakub Rumppl

	Hodnocení
Badatelská otázka/hypotéza	Velmi dobře
Způsob práce/metodologie	Velmi dobře
Naplnění cíle práce	Velmi dobře
Práce s prameny a odbornou literaturou	Velmi dobře
Stylistická úroveň a struktura práce	Velmi dobře
Formální náležitosti (jazyková správnost, citace, odkazy, bibliografie)	Velmi dobře

Slovní hodnocení:

Autorka formuluje záměr práce jako „celkový rozbor Menka jako kazatele, jeho milieu a společenských vazeb“ (s. 6), který je dále rozveden dalšími dílčími cíli, které však rovněž směřují k zachycení *celkového* obrazu muftího Menka, což v tomto případě považuji za cíl přesahující rozsah bakalářské práce. Ač je třeba zmínit, že zmapování a analýza oblastí, které jsou v úvodu zmíněny (Menkovo učení, jeho vystupování a reflexe okolí, síť islámských učenců jemu blízkých, jeho setkání s politickými činiteli atd.), jistě mohou vést k dobré charakterizaci osoby muftího Menka a jeho vystupování a umožnit autorce vyvrátit nebo naopak potvrdit snahy o jeho kategorizaci v rámci různých islámských/politických směrů.

Oceňuji, že se autorka pustila do takového tématu, neboť muftímu Menkovi doposud nebyla věnována ani jedna monografie, jak je v práci zmíněno. Ztěžuje to práci se sekundární literaturou, která je v tu chvíli jen podpůrná nebo využitá pro teoretickou část, a autorka musí pracovat převážně s prameny, což je však ale v takovéto práci, která analyzuje Menkovi promluvy, vlastně dosti důležité. Jen je pak třeba dávat pozor v částech, které se zdají být spíše informativní a čtenář by se v nich měl dozvědět nějaké faktografické údaje. Narážím na údaj ohledně místa Menkova narození (s.12), kdy je podle toho, jak to sám o sobě v jednom z rozhovorů říká, uvedeno Harare v Zimbabwe, v roce 1975 se však jednalo o Salisbury v Rhodesii (Jižní Rhodesii).

Postup práce je veden pomocí analýzy (diskurzu) Menkových přednášek, kázání a dalších videí zveřejněných na jeho sociálních sítích. Výběr témat je činěn na základě četnosti

Katedra Blízkého východu
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 692
Tel.: (+420) 221 619 693

kbv@ff.cuni.cz
<http://kbv.ff.cuni.cz>

KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

zhlednutí, aby formoval vypovídající obraz Menkova učení, případně na základě zajímavosti a důležitosti z hlediska dokreslení jeho obrazu. Analýza je vedena jak z pohledu obsahového, tak z pohledu promluvy a jejího působení na posluchače. Výběr témat je omezený, což nepovažuji za problém, možná by bylo vhodné některá témata spojit a lépe pak tyto tematické okruhy strukturovat, ale i v této podobě je jistě výběr vypovídající. Přestože chápu, že není možné analyzovat všechna videa, pro lepší pochopení Menkova učení i jeho působení však nepovažuji za vhodné úplně vynechat videa, ve kterých vypráví příběhy proroků (nejedná se pouze o arabský přednes, ale i o anglický překlad a výklad), protože jsou muslimům inspirativním zdrojem, a řeší se v nich různé otázky lidského života (dokonce je v příloze plakát konference týkající se příběhu proroků, ač poukazuje k jiné části textu práce); dále pak ta ve kterých v rámci přednášek či kázání mluví o věroučných otázkách jako o Bohu, osudu, Soudném dni atd. Nemyslím si, že by pak autorka došla k tvrzením (na s. 34 a 52) ohledně Menkova nevyjadřování se k věroučným otázkám, případně jejich odsunutí na okraj zájmu, a třeba by pak z toho mohly plynout i nějaké další závěry.

V podkapitole „Kontroverze v Menkově kariéře“ jsou uvedeny dvě, na něž zareagovaly z různých důvodů sociálně multikulturní Singapur a evropské země a univerzity zákazem vstupu do země či možnosti vystoupení a jsou v práci více či méně vysvětleny postoje komentátorů i samotného Menka, v práci však (v této podkapitole) nejsou zmíněny kontroverze, které Menk vyvolává mezi různými muslimy a jakým způsobem na ně reaguje. Mohla by to být rovněž zajímavá otázka k diskusi a k dalšímu rozpracování.

Pokud jde o úvod a závěr práce, je víceméně nastíněno, jaké otázky a cíle si práce klade a jak v jednotlivých kapitolách, tak v závěru je na ně do velké míry odpovězeno. Závěr práce až moc dopodrobna opakuje již v práci řečené, některé opakující se detaily z jednotlivých kapitol pak působí spíše rozostřením uváděných závěrů a znepřehlednění shrnutí.

Některá nastínění teoretických přístupů objevující se znenadání v textu by však měly být zmíněna v úvodu práce: Haykelova definice a rozdělení salafismu tam zmíněna je, avšak alternativní definice kvietismu salafitů podle Hartunga je zmíněna až v kapitole, která téma rozebírá a je zmíněna víceméně až poté, co již dojde k jistým závěrům, měla by být alespoň na začátku této kapitoly, aby dopředu čtenář věděl, jaké měřítko je při analýze zvoleno. Mohl být v úvodu zmíněn teoretický rámec salafismu a kvietismu, jinak tuto část považuji za nadbytečnou, a to i kvůli výčtu přístupů dalších badatelů k jednotlivým učencům, o nichž ale není v poznámkách nic řečeno, ale rovněž způsobila jistou nesrovnalost, kdy autorka mluví o Al-Sarhanově shrnutí a přístupu (s. 28), avšak vychází z článku J.-P. Hartunga. Jedná se však asi jen o nepozornost, neboť tento článek je součástí sborníku *Political quietism in Islam*, který S. Al-Sarhan editoval.

**KATEDRA
BLÍZKÉHO VÝCHODU**
Filozofická fakulta
Univerzita Karlova

Co se týče formální stránky práce, není zřejmé, proč autorka používá v odkazech a bibliografii česky psané práce při udání data navštívení internetového odkazu „accessed“ a anglický název měsíce, ale je to napříč textem jednotné, tudíž nerušící. K bibliografii a poznámkám pod čarou se pak váže již zmíněná citace celého sborníku oproti uvedení jedné z jeho kapitol (jedná se o *Hartung, Jan-Peter. Making sense of "political quietism": an analytical intervenion. In: Political Quietism in Islam: Sunni and Shi'i Practice and Thought, edited by Saud Al-Sarhan. 15-32. London: I. B. Tauris, 2019.*), a hned první titul v sekci „Literatura“ je uveden pod druhým jménem, nikoliv příjmením autorky (Alyssa A. Lappen). Občas se objevují odkazy na poznámky před tečkou/čárkou, ale považuji to jen za nepatrnou odchylku. Kapitoly „Úvod“ a „Závěr“ nebývají v takovýchto pracích číslovány (1. Úvod), ale za chybu to nepovažuji. V abstraktu jsou nastíněna témata a postup práce, i její cíle, avšak doporučil bych věnovat v něm pozornost i závěrům práce. Práce je rozčleněna přehledně do kapitol, které odpovídají svému obsahu a usnadňují orientaci v textu, který je však již v rámci kapitol svým plynutím v některých pasážích do jisté míry zahlcující a nepřehledný, ale vzhledem k tomu, že se pravděpodobně jedná o první autorčinu práci takového rozsahu, není divu, že se snaží do textu zapojit co nejvíce poznatků, kterých nabyla a k nimž došla. Všimnout si lze neúplně vyhraněného, případně zaměňovaného používání slov „moderní“, „současný“, „dnešní“ ve spojení s islámem. Kromě několika málo překlepů v přepisu a pravopisu je však práce po jazykové stránce kvalitně zpracovaná.

Otázky k rozpravě:

V části zabývající se vazbami muftího Menka na politické činitele jsou zmíněni především různí prezidenti afrických států – nechme stranou, že je Menk v otázce nekritického přístupu k těmto politikům hodnocen prismatem víceméně nedefinovaného pojmu demokracie, kterou ale navíc – jak je v práci zmíněno – v nějaké její podobě sám odmítá –, lze z toho usuzovat zvýšený zájem Menka o muslimy a islám na africkém kontinentě, případně ve kterých oblastech?

Celkové hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře

V Praze dne 16. 6. 2022

.....
podpis